

Válasz opponensi kérdésekre

DR. KÁSA RICHÁRD

1. Hogyan látja tudományos eredményének gyakorlatba illeszthetőségét, milyen fogadókészséget prognosztizál az ipari (piaci) szereplők részéről?

Válasz: A pozitív fogadókészség egyik legnagyobb evidenciája, hogy a dolgozatban ismertetett megoldások felkeltették az érdeklődését a Belső Ellenőrök Magyarországi Szervezetének, és személyesen kértek fel, hogy az "An Evolving Risk Universe in the Age of Disruption: Internal Audit in a Key Role" nemzetközi konferencián előadjam kutatási eredményeimet. Link a programfüzethez: https://conference2021.iaa.hu/images/prog_print.pdf

Emellett a kutatási eredmények máris alkalmazásra kerülnek egy diplomadolgozat kapcsán az Óbudai Egyetemen.

Ezen kézzelfogható megkeresés/továbbhasznosítás egyértelműen alátámasztja, hogy a szakmai közösségeket érdekli a téma, melyek szoros kapcsolatban állnak ipari szereplőkkel, ezért mindenképp úgy gondolom, hogy a dolgozatban közölt eredmények mögött valós piaci kereslet is áll.

A gyakorlatba való illeszthetőséggel kapcsolatban, úgy gondolom, hogy azzal, hogy auditor szervezetektől származik az input adat, sikerült kikerülni pár csapdát:

- a vezetői befolyás kockázatától mentes adat áll rendelkezésre, tehát vélhetően független, valós adatvagyon;
- nem egy adott iparágra fókuszál az adatvagyon, ezért több esetben általánosítható, bár fontos kiemelni, hogy az adatvagyon heterogén, nem minden iparág azonos súllyal szerepel.

Úgy ítélem, hogy egy prototípusnak megfeleltethető a dolgozatban közölt megoldás (H1) része; ahhoz, hogy értékesíthetővé váljon, mindenképp még több adatgyűjtésre van szükség, ráadásul javasolt vállalatra szabni, aki implementálná megoldást (iparág, méret, kontroll-környezet, stb.)

A disszertáció megoldásai üzleti szempontból pozitív hatást válthatnak ki azáltal, hogy testre szabáshoz alapanyagként, referenciaként szolgálhatnak.

2. Miben látja a kifejlesztett döntéstámogató eszköz hiányosságait, veszélyeit, gyakorlati alkalmazásának nehézségeit?

Érdeemes a megoldásokat célkitűzésenként elkülöníteni, mivel a 3 célkitűzés mentén, három különböző modell is született.

Döntéstámogató modellek:

- Fekete-dobozmodellek felhasználásával készült az alap rendszer, ezért a következtetési logika nehezen levezethető;
- Az esetleges valós-idejűségi elvárások megsértése olyan problémák esetén, melyek azonnali vezérlésben/szabályozásban érdekeltek, de az audit nem ilyen – ellenben a döntéstámogató

rendszer alkalmazható lenne bármilyen adatbázisból kiindulva bármilyen témakörben, mert logikája kontextus független.

Genetikai potenciál kereső eljárás:

Főleg humán kockázatokat rejt a megoldás:

- Követelmény a racionális attribútumok létrehozása, melyek nélkül a keresési eljárás hibás összefüggéseket „tárhat fel”;
- Az eljárásban nincs véletlen mutáció, ezért az alappopuláció meghatározása hatékonysági szempontból lehet kritikus, mivel annak minőségétől függ a keresés gyorsasága, de az alapadatok általában véve azok, amik, így ez a teoretikus kockázat a valóságban nem versenyez reális alternatívákkal. Előfordulhat, hogy az alappopuláció már egy olyan rekordot is tartalmaz, mely a termelési függvény szerint a genetikai potenciál csúcsa, amit azonnal ki kell és ki lehet tudni mutatni;
- Lehetséges, hogy egy adott attribútumnak a valóságban optima van (azaz monoton nem irányítható), ezért a súlyszámok összegeként becsült genetikai potenciál csak elméleti – ez esetben azonban már a modellezés során számos veszjelzés keletkezik arra nézve, hogy a rendszer ceteris paribus nézetei nem monotonak, így a genetikai potenciál felhasználását csak ott és akkor kell elkezdni, amikor már rendszerelméletileg stabil modellről beszélhetünk;
- Az attribútumok összefüggését a célváltozóval folyamatosan ellenőrizni és konfirmálni szükséges, mert a meghatározott populáció csak egy mintája a teljes kombinatorikai térben elhelyezhető pontoknak és közel sem tekinthető mindig reprezentatívnak.

Modell-preferencia levezető eljárás:

Főleg humán kockázatokat rejt a megoldás a kezdeti adatok megadásánál, mivel az algoritmus futtatásának elejétől a végéig nem engedi meg a humán beavatkozást:

- Követelmény a racionális objektumleíró tulajdonságok meghatározása, melyek nélkül a keresés eljárás hibás összefüggéseket „tárhat fel”, ahol a hiba nem az eljárás, hanem az inicializálás hibája ebben az esetben is;
- A humán kockázatok, vagyis az ember-gép együttműködés idealitása kapcsán a képzés minősége és a tapasztalati tőke nagysága azok a tényezők, melyek menedzselhetők és menedzselendők, társadalmi, céges, személyesen szinteken.